

Program realizacji doradztwa zawodowego dla Liceum Ogólnokształcącego na rok szkolny 2025/2026

WSTĘP

Program realizacji doradztwa zawodowego dla Liceum Ogólnokształcącego w Olsztynku obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym realizowanym w szkole, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Dla działań tych – zaplanowanych na rok szkolny 2025/2026 – zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy. Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego i zawiera:

- I. Podstawy prawne
- II. Założenia ogólne i diagnozę
- III. Cel ogólny doradztwa zawodowego
- IV. Treści programowe oraz efekty realizacji programu
- V. Warunki i sposoby realizacji programu
- VI. Realizacja programu
- VII. Ewaluacja programu

I. PODSTAWY PRAWNE

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole regulują:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2017 poz.59)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591 ze zmianami 2018 poz. 1647)
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2017 poz.703)
- Rozporządzenie MEN z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2018 poz. 1601).
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Program realizacji doradztwa zawodowego został opracowany w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego. Przygotowując niniejszy Program, uwzględniono diagnozę zapotrzebowania uczniów i rodziców na informacje edukacyjne i zawodowe w celu wsparcia uczniów w planowaniu dalszej edukacji i kariery zawodowej. Diagnozę przeprowadzono wśród uczniów i rodziców wszystkich klas we wrześniu tego roku.

W procesie tym zastosowano następujące techniki i narzędzia badawcze:

- ankietę dla uczniów,

- ankietę dla rodziców,
- rozmowy z uczniami,
- rozmowy z nauczycielami i wychowawcami.

✓ **Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy przeprowadzonej wśród uczniów:**

W badaniach w I Liceum Ogólnokształcącym wzięło udział 83 uczniów: kl. I – 24% (20 osób), kl. II – 14% (12 osób), kl. III A – 8% (7 osób), kl. III B – 19% (16 osób), kl. IV – 34% (28 osób)

- 37% uczniów jest zainteresowanych rzetelną informacją edukacyjno – zawodową. 28% badanych nie ma zdania na ten temat. 35% badanych (bardzo dużo) nie jest zainteresowanych informacją w tym obszarze.
- Tylko 33% uczniów chce uczestniczyć w zajęciach dotyczących planowania kariery edukacyjno-zawodowej na terenie szkoły.
- Najbardziej uczniowie zainteresowani są wycieczkami do zakładów pracy (57) oraz udziałem w Dniach Otwartych Uczelni Wyższych (33), spotkaniami z przedstawicielami różnych zawodów i zajęciami warsztatowymi w grupach. Najmniej uczniowie LO są zainteresowani uczestnictwem w Targach Pracy.
- Za najbardziej pomocne w planowaniu kariery edukacyjno - zawodowej uczniowie uważają zajęcia prowadzone przez pedagoga szkolnego/doradcę zawodowego (53) oraz zajęcia prowadzone przez wychowawcę (53), potem lekcje przedmiotowe (33). Indywidualnymi konsultacjami zainteresowanych jest 29 badanych. Za najmniej przydatne uważają zajęcia pozalekcyjne (26).
- Ponad połowa (67%) badanych nie ma zdania na temat istnienia SPINKI. Za przydatne uważa ją 17%, natomiast 16 % uważa jej istnienie za nieprzydatne.
- Za najbardziej interesujące obszary dotyczące planowania kariery edukacyjno-zawodowej uczniowie uważają: poznanie świata zawodów (41 uczniów), poznanie rynku pracy, aktualnych trendów i możliwości zatrudnienia (39 uczniów), poznanie własnych zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych (38 uczniów), poznanie własnych mocnych i słabych stron (34 uczniów). Najmniej uczniowie zainteresowani są poznaniem prawa pracy (27 uczniów) oraz planowaniem własnego rozwoju (24 uczniów).
- Wśród umiejętności, jakie uczniowie chcieliby nabyć w ramach doradztwa zawodowego, najwięcej z nich wymienia: komunikację (54 uczniów), umiejętność radzenia sobie ze stresem (45 uczniów) oraz prowadzenie negocjacji (45 uczniów). 38 uczniów wymienia rozwiązywanie konfliktów, 35 zaś autoprezentację. Najmniej zainteresowani są pisaniem listu motywacyjnego, CV, przygotowaniem do rozmowy kwalifikacyjnej
- Przy wyborze szkoły ponadpodstawowej najwięcej uczniów kierowało się odległością od miejsca zamieszkania (60 uczniów) i wyborem kierunku kształcenia, który odpowiadał ich zainteresowaniom (22 uczniów). 12 uczniów kierowało się opinią kolegów, a 8 możliwością zatrudnienia. Tylko 4 badanych kierowało się prestiżem i renomą szkoły, 5 - atrakcyjnością wyuczonego zawodu pod względem finansowym i prestiżu społecznego. 4 osoby kierowały się tradycją rodzinną,. Tylko 2 uczniów kierowało się wyposażeniem szkoły w nowoczesne urządzenia dydaktyczne.
- Dla 23% badanych uczniów najtrudniejsze w planowaniu kariery jest wybranie kierunku studiów. 20% uczniów wie, co chce robić po ukończeniu szkoły. 22 % nie wie, co jest najtrudniejsze dla nich w planowaniu kariery.

- 66% (55 uczniów) mapłany edukacyjno-zawodowe po ukończeniu szkoły liceum
- 41% badanych chce kontynuować naukę i jednocześnie pracować. Tylko 2 uczniów chce zakończyć już naukę i iść do pracy.
- Uczniowie będą kontynuować naukę: na uczelni wyższej w systemie dziennym lub zaocznym – 61 uczniów (74%), w szkole policealnej – 5 uczniów (6%), nie chce kontynuować nauki – 7 uczniów (8%), w systemie kursów – 5 uczniów (6%)

Rekomendacje:

- Zachęcać uczniów do udziału w działaniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- Rozpowszechnić wśród uczniów istnienie w szkole Szkolnego Punktu Informacji i Kariery Zawodowej (SPINKI);
- Rozpowszechnić wśród uczniów Dzień Przedsiębiorczości;
- Organizować dla uczniów wycieczki do zakładów pracy;
- Zorganizować wyjazd na Dni Otwarte Olsztyńskich Uczelni Wyższych;
- W Programie realizacji doradztwa zawodowego i w planach pracy wychowawców klas uwzględnić tematy dotyczące umiejętności, jakie chcieliby nabyć: radzenia sobie ze stresem; porozumiewania się; prowadzenia negocjacji; pisania listu motywacyjnego, CV, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej; autoprezentacji oraz tematy pomocne ich zdaniem w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej: poznanie własnych zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych; poznanie własnych mocnych i słabych stron oraz poznanie własnej motywacji, charakteru, cech osobowości i poznanie rynku pracy, aktualnych trendów i możliwości zatrudnienia, uwzględniając zajęcia warsztatowe w grupach.

✓ *Wnioski i rekomendacje wynikające z diagnozy przeprowadzonej wśród przeprowadzonej wśród rodziców . W badaniach wzięło udział 43 rodziców.*

- 49% rodziców nie wie, czy w szkole realizowane są działania z doradztwa zawodowego. 37% ma wiedzę o tym, że w szkole są realizowane działania z zakresu doradztwa zawodowego.
- 61% rodziców orientuje się czym zajmuje się doradca zawodowy w szkole, z tego ponad połowa 40 % rodziców określa swoją wiedzę na temat pracy doradcy (w skali od 1-5) na 4 i 5.
- 63% rodziców uważa, że ich dziecko posiada wystarczającą wiedzę na temat swoich umiejętności, preferowanych wartości, zdolności, zainteresowań, mocnych i słabych stron.
- 95% rodziców opowiada swoim dzieciom o wykonywanej pracy.
- Prawie wszyscy rodzice rozmawiają ze swoim dziećmi na temat wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- 88% rodziców zna plany edukacyjno-zawodowe swojego dziecka po ukończeniu szkoły ponadpodstawowej;
- Większość uczniów chce kontynuować naukę, z czego ponad 30% uczniów chce jednocześnie pracować.
- 35% rodziców zadeklarowało chęć opowiedzenia uczniom naszej szkoły o specyfice zawodu/stanowiska, na którym pracuje;
- Według ankiety 36% rodziców nie jest zainteresowana doradztwem zawodowym skierowanym do rodziców. 33% jest zainteresowana grupowymi spotkaniami informacyjnymi, a 31% możliwością indywidualnych konsultacji.
- Za najbardziej przydatne z działań z zakresu doradztwa zawodowego rodzice uważają udział w Dniach Otwartych uczelni wyższych oraz wycieczki do zakładów pracy. Na kolejnych miejscach plasują się zajęcia warsztatowe, uczestniczenie w Targach Pracy, jednodniowe praktyki (udział w

Dniu Przedsiębiorczości) oraz wykłady i prelekcje jak również wizyty w Biurach Karier, Urzędach Pracy.

- Za najbardziej pomocne w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej dziecka rodzice uznali zajęcia prowadzone przez pedagoga szkolnego lub doradcę zawodowego. Na drugim miejscu znalazły się lekcje przedmiotowe, potem indywidualne konsultacje. Kolejne to zajęcia prowadzone przez wychowawcę oraz zajęcia pozalekcyjne.
- Za najbardziej interesujące obszary dotyczące planowania kariery edukacyjno-zawodowej rodzice zaliczyli: poznanie mocnych i słabych stron, poznanie rynku pracy, aktualnych trendów i możliwości zatrudnienia, poznanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych, planowanie własnego rozwoju, poznanie motywacji, charakteru, cech osobowości, poznanie drogi kształcenia dla zawodów oraz oferty edukacyjnej i szkoleniowej różnych przedmiotów edukacyjnych. Za najmniej interesujące rodzice uważają poznanie prawa pracy.
- Najważniejszym czynnikiem, który miał wpływ zdaniem rodziców na wybór szkoły przez ich dziecko była odległość od miejsca zamieszkania oraz kierunek kształcenia, który odpowiadał jego zainteresowaniom.

Rekomendacje:

- Informować rodziców na spotkaniach z rodzicami oraz przez dziennik elektroniczny o działaniach w szkole z zakresu doradztwa zawodowego;
- Rozpowszechnić wśród rodziców istnienie w szkole SPINKI, gdzie mają oprócz uczniów możliwość konsultacji indywidualnych z doradcą zawodowym/pedagogiem;
- W programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględnić wymienione przez rodziców działania z zakresu doradztwa zawodowego najbardziej przydatne dla ich dzieci: wycieczki do zakładów pracy, zajęcia warsztatowe, udział młodzieży w Dniu Przedsiębiorczości oraz w Dniach Otwartych Uczelni Wyższych;
- W programie realizacji doradztwa zawodowego uwzględnić wymienione przez rodziców obszary pomocne ich zdaniem w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci: poznanie zainteresowań, uzdolnień, umiejętności i predyspozycji zawodowych; poznanie mocnych i słabych stron; poznanie świata zawodów; poznanie motywacji, charakteru, cech osobowości; poznanie rynku pracy, aktualnych trendów i możliwości zatrudnienia.

Program obejmuje treści i działania, które realizowane będą w ramach:

- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 109 ust. 1 pkt. 7,
- zajęć prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- przedsięwzięć i różnorodnych form wsparcia udzielanych uczniom w szkole przez kadrę pedagogiczną podczas bieżącej pracy, w tym także w formie wycieczek zawodoznawczych, czy też na zajęciach z nauczycielem wychowawcą.

Przewidziane w programie działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym, czego się uczą i jak rozwijają swoje kompetencje , a swoją dalszą edukacją i karierą zawodową.

III. CEL OGÓLNY DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania w zakresie doradztwa zawodowego w **szkołach ponadpodstawowych** mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku prac.

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w liceum ogólnokształcącym jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania i zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. TREŚCI PROGRAMOWE ORAZ CELE SZCZEGÓŁOWE

W programie znajdują się cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają **treści programowe doradztwa zawodowego**:

- 1. Poznawanie własnych zasobów** - min. zainteresowań, zdolności uzdolnień, mocnych i słabych stron, jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności, postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia;
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, min.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, min.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych**, min. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW –uczeń:

- 1.1.** sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2.** określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3.** określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4.** rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5.** analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej;
- 1.6.** określa własny system wartości, w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEKPRACY – uczeń:

- 2.1.** analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2.** analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowymi i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3.** porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4.** konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

- 2.5. określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6. sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7. przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8. charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
- 2.9. charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje na rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- 3.1. korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2. określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3. analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.4. wskazuje możliwości kontynuowania dalszej nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH - uczeń:

- 4.1. ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno- zawodowej;
- 4.2. sporządza IPD –planuje różne warianty ścieżek edukacyjno – zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego są spójne z celami kształcenia ogólnego w liceum ogólnokształcącym. Cele uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego i zadania szkoły oraz cele edukacji poszczególnych przedmiotów, w tym podstaw przedsiębiorczości i wiedzy o społeczeństwie, co umożliwi realizowanie programu zarówno podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego jak i na zajęciach z wychowawcą, lekcjach przedmiotowych oraz dodatkowych zajęciach edukacyjnych oraz innych zajęciach, wspomagających uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Efekty realizacji programu

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego oraz określanie zakresu ich odpowiedzialności. Ponadto sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego, dzięki zaangażowaniu wszystkich

nauczycieli, wychowawców, specjalistów w szkole oraz podmiotów współpracujących w zakresie wsparcia rozwoju zawodowego uczniów daje efekt synergii.

V. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Określone w programie cele będą realizowane:

- Podczas grupowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, które są prowadzone przez nauczyciela posiadającego kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania;
- Podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- Podczas wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami prowadzonych przez nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad konsultacji prowadzonych przez specjalistów, wychowawców i nauczycieli;
- Podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego określa:

1. Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- tematykę działań,
- oddziały, których dotyczą działania,
- metody i formy działań z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach,
- terminy realizacji działań,
- osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

2. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań z doradztwa.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu realizacji doradztwa zawodowego prowadzona jest w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas kończących dany etap edukacyjny. Ewaluacja przeprowadzana jest pod koniec roku szkolnego i obejmuje pozyskiwanie informacji od uczniów na temat przydatności realizowanych treści oraz ich planów edukacyjno-zawodowych. Wyniki ewaluacji służą doskonaleniu programu oraz dostosowaniu go do potrzeb uczniów i specyfiki szkoły. W procesie ewaluacji wykorzystuje się następujące techniki: analizę dokumentacji (raportów) oraz analizę ankiet przeprowadzonych wśród uczniów. Ewaluacja programu realizacji doradztwa zawodowego przeprowadzana jest corocznie i stanowi element ewaluacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Niniejszy program został opracowany przez osobę pełniącą obowiązki koordynatora doradztwa zawodowego w szkole we współpracy z dyrektorem i został dostosowany do potrzeb i oczekiwań młodzieży.

Opracowała : Wioletta Płoska –koordynator WSDZ